

Kampereiland e.o.

Parel van het Nationaal Landschap IJsseldelta!

Sinds 1363

het erfgoed der vaders,
overstroomd of drooggelegd,
voor mens en dier steeds een bron van leven.

De Stadserven beheert dit eeuwenoude land,
zijn pachters brengen het tot leven.

Zo moet het altijd zijn,
met oog voor straks en respect voor toen.

Het Kampereiland

met zijn rietland, weiden en wateren,
gebracht door de Zuiderzee,
gelegen in de IJsselmonding.

Een weids polderlandschap
met historische hoeven op terpen,
rustplaats voor roerdomp, arend en karekiet.
Onontdekt, waardevol, uniek.

Kampereiland e.o.

Het Kampereiland en zijn omgeving (e.o.) is de parel van het Nationaal Landschap IJsseldelta. Dit bijzondere gebied in West-Overijssel bestaat uit een aaneengesloten weidelandschap van buitenpolders, omgeven door de IJssel, het Zwarte Meer en het Ganzendiep. Het Kampereiland ligt op schietsafstand van de prachtige Hanzestad Kampen.

Steeds meer waterliefhebbers, fietsers en dagtoeristen ontdekken de schoonheid van dit gebied. Terecht, want het Kampereiland e.o. is in velerlei opzichten uniek en waardevol. Het onderscheidt zich door zijn natuurwaarden, cultuurhistorie en zijn geologische geschiedenis. Door de eeuwen heen vormde zich in de monding van de IJssel bij Kampen nieuw land, als gevolg van zandaanwas door de Zuiderzee en inpoldering. De eilanden die zo ontstonden, gescheiden door het Rechterdiep en het Noorddiep, zijn in de twintigste eeuw samengevoegd.

Typerend voor het eiland zijn de vele oude dijken en de historische boerderijen die op terpen zijn gebouwd. Dit was noodzakelijk omdat het eiland vóór de afsluiting van het IJsselmeer in 1932 bij hoge waterstanden regelmatig overstromde. Eeuwenlang streden de bewoners van het gebied een moedige strijd met het water. Een strijd die een rijke cultuurhistorie opleverde, welke vandaag de dag goed zichtbaar is in het landschap.

Landbouw, landschap en natuur

Het Kampereiland is een vlechtwerk van 105 (melk)veebedrijven en 2 akkerbouwbedrijven, wat het gebied vormde tot wat het nu is. Al generaties lang leveren deze bedrijven gezond voedsel en meer dan dat. Het uitgestrekte open boerenlandschap, de wateren en de diverse rietlanden met hun zeldzame rietvogels, vervullen ook een belangrijke natuurfunctie. Zo kent het Kampereiland maar liefst 260 hectare rietland, vallend onder Natura2000. Het is een belangrijk leef- en overwinteringsgebied voor diverse weidevogels en ganzensoorten. Zelfs de vis- en zeearend laten zich hier regelmatig zien. De rietkragen huisvesten onder andere de grote karekiet, purperreigers en roerdompen.

Zowel pachters als natuurorganisaties zijn dagelijks samen met de verpachter in de weer om de natuurwaarden via riet- en vogelbeheer in stand te houden. Zo is in 2012 het Oeverherstelplan Noorddiep van start gegaan. Natuurmonumenten

is een van de organisaties die namens de Stadserven de natuur beheert. Maar ook pachters vervullen een belangrijke rol. Zij markeren vogelnesten en zorgen voor het onderhoud van sloten en weiden.

Historie

In 1363 kreeg de gemeente Kampen het gebied in eigendom. Dit gebeurde toen Jan van Arkel, bisschop van Utrecht, het verzoek van de stad Kampen inwilligde om zijn Kampereilanden in te ruilen voor de rechten op de polder Mastenbroek. De stad Kampen kreeg daarmee ook het 'eeuwig recht van op- en aanwas' van alle zandplaten en gorzen die in de monding van de IJssel opkomen. De agrariërs, die toen al op het Kampereiland actief waren, pachtten hun boerderij van de stad Kampen. Deze werden daardoor 'stadserven' genoemd.

In de loop van de eeuwen zorgde sedimentatie en actieve inpoldering voor grote uitbreiding. In de 19e eeuw bestond het Kampereiland in feite uit drie eilanden: Kattenwaard, Raas-Pijperstaart en Binneneiland. Nu is het Kampereiland bijna drie keer groter dan in 1363.

De gemeente Kampen heeft in 2007 het bezit en het beheer op afstand gezet. Onder de overkoepelende handelsnaam 'de Stadserven' zijn de gronden overgedragen aan Kampereiland Vastgoed NV en wordt het beheer uitgevoerd door Kampereiland Beheer NV. Ook aangrenzende waardevolle gronden, zoals de Mandjeswaard, de Polder Dronten, de Pieper en de Melm, maken sindsdien deel uit van de Stadserven. Vandaar dat steeds gesproken wordt van Kampereiland en omgeving (e.o.). De gemeente Kampen behoudt als enig aandeelhouder via een Raad van Commissarissen toezicht en betrokkenheid bij dit kostbare bezit.

De Stadserven werkt aan de toekomst

Economisch en ecologisch gezond

Het is welgeteld 650 jaar geleden dat het eigendom van het Kampereiland e.o. overging naar de stad Kampen. Al die tijd bepaalden pachtende agrariërs het karakter van het gebied. Nog steeds is de landbouw de belangrijkste economische drager. Naar de toekomst toe zal dit niet anders zijn.

Als eigenaar van het Kampereiland wil de Stadserven een duurzaam perspectief waarborgen voor dit fraaie gebied en zijn nijvere bewoners. Dat vergt een voortdurende balans in de afstemming tussen de belangen van pachters en bezoekers en die van natuur en landschap. In de praktijk betekent dit dat de Stadserven via een pachtbeleid streeft naar een optimale bedrijfsstructuur en rendement voor de pachtbedrijven en de verpachter. Dit in combinatie met het behouden en versterken van de grote culturele, landschappelijke en natuurhistorische waarden. Zo gaat het Kampereiland een economisch én ecologisch gezonde toekomst tegemoet.

De Stadserven

Op het Kampereiland e.o. wonen anno 2013 ongeveer 500 mensen. Het totale grondbezit van de Stadserven is zo'n 4700 hectare groot. Alle agrarische gronden zijn verpacht en de meer dan honderd boerderijen, veelal melkveehouderijen, zijn via een recht van opstal in eigendom van de pachters. Een team van rentmeesters en ondersteunend personeel verzorgt het dagelijks beheer en ontwikkelt diverse projecten in het belang van de pachters en natuur en landschap.

Doelen en organisatie

De Stadserven heeft bij de oprichting vier belangrijke hoofddoelen meegekregen.

- 1) Geen vervreemding van het eigendom
- 2) Behalen van een redelijk rendement.
- 3) Zorg voor natuur en landschap.
- 4) Voeren van een loyaal pachtbeleid.

De rentmeesters van de Stadserven hebben deze doelen ter harte genomen en werken op basis van goed rentmeesterschap aan het beheer. Ze zijn lid van de Koninklijke Nederlandse Vereniging van Rentmeesters, zeer deskundig en komen vaak onder de mensen. Natuurlijk onderhouden zij relaties met alle pachters en contracthouders en belangengroepen. Tevens denken de rentmeesters actief mee met beleidsmakers, zoals de gemeente Kampen en de provincie Overijssel.

Pachten en ondernemen

Meerwaarde voor alle pachters op Kampereiland e.o., daar gaat het de Stadserven om. Uitvoering gevend aan het pachtbeleid

worden vrijwel alle gronden daarom regulier verpacht.

Reguliere pacht gaat uit van een langdurige relatie van de pachters met het gepachte land en dat leidt tot extra zorg voor het gepachte land en continuïteit in ondernemerschap. De Stadserven hanteert dus geen vrije marktprijzen, maar streeft naar een eerlijke prijs die ondernemers zekerheid en kansen biedt.

Het dagelijks beheer over de pachtgronden heeft een veelzijdig karakter. Enerzijds wordt periodiek gecontroleerd of pachters de landerijen en sloten goed verzorgen, anderzijds werpt de Stadserven zich op als hun belangenbehartiger. Zij maakt zich bijvoorbeeld sterk om de ruimte voor agrarische bedrijfsontwikkeling in stand te houden door invloed uit te oefenen op beleids- en bestemmingsplannen.

Om de ontwikkeling van de landbouwstructuur te ondersteunen, en daarmee toekomst te bieden voor de agrarische bedrijven, startte de Stadserven het project voor duurzame ontwikkeling 'de Weidse Waarden' en wordt actief pacht-overdracht en samenwerkingsverbanden tussen pachters gestimuleerd.

Voor een duurzame ontwikkeling van het Kampereiland e.o.

Gezond voedsel, duurzame landbouw, milieubescherming, plattelandsontwikkeling: voor een duurzame toekomst moet de agrarische sector handig inspelen op zulke trends. Dit geldt zeker voor de relatief kleinschalige boerenbedrijven van Kampereiland e.o.. De Stadserven helpt hen hierbij met het project Weidse Waarden. Tevens wordt samen met de pachtersraad een toekomstvisie 2050 opgesteld.

De Weidse Waarden

Duurzame landbouw, verbreding en verdieping (DLV) zijn voor het Kampereiland e.o. en de Stadserven noodzakelijk om te blijven voldoen aan de vier hoofddoelstellingen en daarmee de instandhouding en ontwikkeling van het gebied. De Stadserven heeft één miljoen euro gereserveerd voor het Stimuleringsmodel de Weidse Waarden. De provincie Overijssel legde daar nog een half miljoen euro bovenop vanuit het uitvoeringsprogramma Landschap IJsseldelta. Vanuit de bekende basisgedachte van People, Planet en Profit worden hiermee initiatieven van landbouwbedrijven en particulieren gestimuleerd, die een duurzame balans bevorderen tussen landbouw, natuur, milieu, landschap, werkplezier en rendement.

Sinds 2011 zijn er al diverse projecten opgestart, variërend van nieuwe streekproducten, zonnepanelen en de ontwikkeling van mestvergisters, tot kinder- en jeugdopvang, innovatieve duurzame stallen en gesloten kringlopen. Een van de jongste deelnemers is het melkveebedrijf van de familie Gunnink. Omdat hun bedrijf direct grenst aan natuurgebied was bedrijfsuitbreiding alleen mogelijk met een lagere ammoniakuitstoot. Een luchtwasser op de nieuwe stal, de eerste in heel Nederland, bood uitkomst. Vanuit de Weidse Waarden ontving de Maatschap Gunnink een financiële bijdrage op advieskosten en de investering. Het bedrijf heeft nu weer groeiperspectief.

Ondernemend en inspirerend

De Weidse Waarden inspireert pachters en bewoners en ondersteunt inmiddels diverse ondernemende initiatieven.

Een plan indienen?

Via www.destadserven.nl is een brochure te downloaden met meer informatie en de voorwaarden om een plan in te dienen.

De smaak van de Zuiderzee

Van oudsher waren veel agrariërs op het Kampereiland melkveehouders. Dat is nu nog steeds zo. Er zijn anno 2013 105 melkveebedrijven en twee akkerbouwbedrijven in het gebied. Zij ontwikkelen hun bedrijven steeds verder. Dat doen ze door te groeien in omvang van de melkveestapel en/of door het opstarten van extra activiteiten op het gebied van zorg, kinderopvang of toerisme(verbreding). Andere ondernemers richten zich juist op 'verdieping' van hun bedrijven door bestaande activiteiten aan te vullen met een boerderijwinkel of het aanbieden van streekproducten.

U kunt op het Kampereiland kennismaken met een aantal innovatieve boerenbedrijven die vanuit het project Weidse Waarden worden ondersteund. Zo produceren de melkveebedrijven van de familie Steenbeek en Schutte melk voor de Campereilander kaas. Het akkerbouwbedrijf van de familie Van der Linde beschikt nu over de eigen Boerderijwinkel Het Rechterveld, waar zelf geteelde producten worden verkocht. Ook Erf1 in de Mandjeswaard is zeker een bezoek waard. De familie Bruins-De Groot mag zich vanaf 2012 de eerste biologische boerderij van Kampereiland e.o. noemen. Hun Campereilander melk, vla en andere zuivelproducten, vinden inmiddels de weg naar het schap, vers van het land.

In de Campereilander kaas, de zuivel van Erf1 en de aardappelen van Van der Linde, proeft u de smaak van de Zuiderzee. Dat komt omdat de bodem op het Kampereiland een bijzondere mineralensamenstelling heeft.

Melkveehouders produceren Campereilander kaas

De boerenfamilies Rita en Roelof Steenbeek en Jan Willem en Jennita Schutte (v.l.n.r) leveren als eersten koeienmelk voor de productie van Campereilander kaas. Deze romige kaas smaakt anders dan anders, onder andere door de bijzondere mineralensamenstelling van de kleigrond op de Kampereilanden. Als de kaasafzet goed loopt, kunnen meer melkveehouders met dit streekproduct een hogere marge op de melk realiseren.

Akkerbouwer Fré van der Linde

„Wij verkopen al jaren aardappels op ons bedrijf. In 2012 hebben we dit professioneel opgepakt met het inrichten van een boerderijwinkel. Dat was mogelijk met financiële steun vanuit het project Weidse Waarden. We werken samen met andere ondernemers in de Stichting Streekmerk (H) eerlijk IJsseldelta. Zo kunnen we een breed scala aan landbouwproducten uit de IJsseldelta verkopen,“

Genieten van Kampereiland e.o.:

rust, ruimte, natuur en cultuurhistorie

Het unieke, waterrijke weidlandschap, de vele vogels, de prachtige boerenhoeven en de bijzondere flora maken het Kampereiland e.o. ideaal om te genieten van rust, ruimte, natuur en cultuurhistorie. Steeds meer toeristen, recreanten uit de regio en dagjesmensen weten het gebied te vinden. De gastvrije, plaatselijke ondernemers spelen daar handig op in. Er ontstaan steeds meer recreatieve pleisterplaatsen en overnachtingsmogelijkheden.

Ontspanning

Er is van alles te doen op en rond het Kampereiland. Zo is er een prachtige fietsroute die aansluit op het landelijke knooppuntennetwerk. Deze route is circa 27 kilometer lang en voert over het gehele Kampereiland. Voor de water-toeristen zijn vooral het Noorddiep, het Ganzendiep, het Zwarte Meer en de IJssel, een bron van ontspanning. Je kunt er naar hartelust zwemmen, vissen, kanovaren en nog tal van andere watersporten bedrijven. In het landelijk gelegen zalencentrum 'Ons Erf' kunt u met een gezelschap goed vertoeven.

Cultuurhistorie

De lange, rijke historie en de waterkundige geschiedenis zijn absoluut het ontdekken waard. Breng dus zeker een bezoek aan het monumentale Stoomgemaal Mastenbroek. Wie wil zien hoe agrariërs ongeveer 100 jaar geleden hier leefden en werkten, kan terecht bij Museumboerderij 'Erf 29', midden op het Kampereiland. Deze 19e-eeuwse terpboerderij, voor het eerst verpacht in 1444(!), doet ook dienst als buurtcentrum en eet- en vergaderlocatie. In de stad Kampen, in Museum de Stadsboerderij aan de Groene-straat, kunt u veel zien van het leven van de stadsboeren op boerencampings en zelfs in het weiland.

Ommetje Kamperzeedijk

In 2011 is het 'ommetje Kamperzeedijk' geopend. Een bijzonder initiatief, waarbij langs de rand van een perceel van de Stadserven een betonnen wandel-, fiets- en steproute met 'klinkerlook' is aangelegd. Het rondje voert over onder andere over de Slaperdijk en de Pieperweg en heeft een lengte van ongeveer vijf kilometer. Halverwege de dijk is een 'doorsteek' gemaakt naar het dorp Kamperzeedijk.

Bezoekadressen

- Boerderijwinkel Het Rechterveld
www.boerderijwinkelrechterveld.nl
- Museumboerderij 'Erf 29'
www.erf29.nl
- Stoomgemaal Mastenbroek
www.stoomgemaal.nl
- Melkveebedrijven Steenbeek en Schutte
www.campereiland.nl
- Museum de Stadsboerderij
www.museumdestadsboerderij.nl
- Erf 1 zuivel
www.erf1.nl
- Ontmoetingscentrum Ons Erf
www.onserf.nl

Verblijfsaccommodatie

- Minicamping De Paardeboer van familie Holtland
www.minicampingdepaardeboer.nl
- Minicamping De Kattewaard van familie Kloppenburg
www.kattewaard.nl
- Camping/haven Seveningen
www.seveningen.eu
- Jachthaven camping Roggebotsluis
www.campingroggebotsluis.nl

Fietsroutes, wandelroutes en vaarroutes

In het VVV-agentschap bij Boekhandel Plantage-Bos te Kampen (Oudestraat 31-33) bevindt zich het Bezoekerscentrum Nationaal Landschap IJsseldelta. Hier kunt u veel informatie krijgen over de ongekende wandel-, fiets- en vaarmogelijkheden in het prachtige gebied van de IJsseldelta.

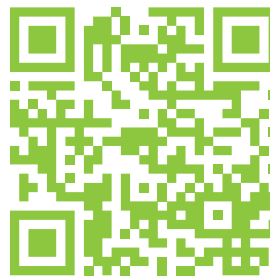
Digitaal is eveneens informatie verkrijgbaar.

Nuttige websites zijn:

www.indeijsseldelta.nl en www.vvwijseldelta.nl.

Voor de meest actuele informatie, zie onze website:

www.destadserven.nl

Deze brochure is een uitgave van de Stadserven.

De medewerkers van de Stadserven kunt u bereiken via onderstaande contactgegevens.

Handelsnaam van:

Kampereiland Vastgoed N.V.

Postbus 511, 8260 AM Kampen
Koornmarkt 26, Kampen

T (038) 338 88 68

F (038) 338 88 69

E info@deStadserven.nl

I www.deStadserven.nl